

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія дисциплін професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дошкільна освіта»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Спеціальна дошкільна педагогіка з методикою індивідуальної корекції
освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»**

Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр дошкільної освіти

Професійна кваліфікація: Вихователь закладу дошкільної освіти

Затверджено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Дошкільна освіта»)

Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Спеціальна дошкільна педагогіка з методикою індивідуальної корекції
Викладач	Лідія СИДОРІВ
Контактний телефон викладача	0664560265
E-mail викладача	lida.sydoriv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Спеціальна дошкільна педагогіка з методикою індивідуальної корекції» передбачає ознайомлення здобувачів освіти з аспектами спеціальної педагогіки та підходами держави і суспільства до організації освіти дітей з особливими освітніми потребами, системою знань з теорії і практики спеціальної освіти та спеціальних знань, умінь і навичок для корекційно-розвиткової роботи з дітьми різних вікових категорій та спрямована на підготовку фахівців до педагогічної діяльності з дітьми, які потребують корекції розвитку в закладах дошкільної освіти різного типу. про структуру різних порушень у розвитку дітей; нові технології виховання і навчання дошкільників- дітей з ООП та запроваджувати їх в практику корекційного навчання і виховання. Володіти прийомами корекційно-педагогічної та корекційно-виховної роботи з різними категоріями аномальних дошкільників. **Предметом вивчення навчальної дисципліни є:** особливості організації інклюзивного навчання; альтернативні методики для організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти та інноваційні технології корекційно-розвивальної роботи педагога як складової освітнього процесу; увиразнення сутності поняття «особливі освітні потреби».

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: забезпечити спеціальну педагогічну і професійну підготовку майбутнього фахівця у сфері інклюзії, озброїти студентів ґрунтовними знаннями теоретичних основ сучасної спеціальної та інклюзивної педагогіки, сформувати уміння і навички, необхідні для організації навчання і виховання дошкільників.

Основними цілями вивчення дисципліни є: - формування у здобувачів фахової перед вищою освітою знань про - засвоєння ключових положень і проблематики сучасної спеціальної педагогіки;

- опанування теоретико-методологічними підходами до вивчення предмета, основними поняттями і категоріями спеціальної педагогіки;

- ознайомлення із методами науково-педагогічних досліджень і формування у студентів уміння користуватися цими методами у практичній діяльності;

- з'ясування змісту професійної діяльності асистента вихователя, основ його педагогічної майстерності та педагогічної техніки;
- допомога студентові у набутті умінь теоретичного проектування та практичного конструювання освітнього процесу, спрямованого на розвиток особистості учнів та їх творчу самореалізацію;
- сприяння засвоєнню методів і форм організації навчального й виховного процесів у закладі дошкільної освіти;

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК Здатність:

- вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та перед шкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти;

- нести відповідальність за результати своєї діяльності;

- здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК- 6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7 Здійснення безпечної діяльності.

СК-7 Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

СК-10 Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК-11 Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

СК15 Здатність до міжособистісної взаємодії з учасниками освітнього процесу

РН10 Організовувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та перед шкільного) віку.

РН12 Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії

РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські, практичні заняття	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
7	012 Дошкільна освіта	4	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Спеціальна дошкільна педагогіка в системі наукових знань. Предмет і завдання спеціальної дошкільної педагогіки. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки		2	2	6
Тема 2. Технології спеціальної освіти. Принципи спеціальної освіти. Методи і прийоми навчання і виховання дошкільників з ООП. Форми організації навчання. Загальні вимоги до організації і змісту корекційно-педагогічного процесу в ДНЗ. Роль раннього та дошкільного віку у розвитку дітей з ООП. Рання діагностика порушень у розвитку. Особливості індивідуалізації розвитку, навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами..			2	6
Тема 3. Корекційно-педагогічна робота при сенсорних порушеннях. Особливості сенсорно-перцептивної сфери дітей з особливими освітніми потребами. Методи, прийоми, засоби сенсорного виховання дітей з ООП. Дидактичні ігри як засіб розвитку сенсорного виховання дошкільників з особливими освітніми потребами.		2	2	6
Тема 4. Корекційно-педагогічна робота при порушеннях інтелекту. Завдання та засоби розумового виховання. Система навчання і виховання дошкільнят з порушеннями інтелекту. Методика поетапного формування розумових дій. Система формування знань і уявлень про навколишній світ, формування ігрової діяльності дітей з порушеннями інтелекту. Програми для дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю.		2	2	6
Тема 5. Корекційно-педагогічна робота при ЗПР. Основні порушення інтелектуального рівня розвитку. Навчання дітей з ЗПР образотворчої діяльності			2	6

Тема 6. Логопедична робота при мовленнєвому недорозвиненні. Психолого-педагогічна класифікація порушень мовлення. Комплексна корекційно-педагогічна робота при мовленнєвому недорозвиненні. Методи і форми навчання і виховання дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення .		2	6
Тема 7. Розлади аутистичного спектра: підходи до навчання та реабілітації (АВА-терапія, індивідуалізація навчання). Принципи формування індивідуальної програми реабілітації. Емоційно-поведінкові порушення: методи корекції та соціальна інтеграція (психосоціальна підтримка)	2	2	6
Тема 8 Комплексна робота при ДЦП. Стимуляція психічного розвитку дітей з ДЦП. Комплексна робота при ДЦП. Фізичне виховання дітей дошкільного віку з ООП.		2	6
Тема 9. Стратегії адаптації освітнього середовища (доступність, універсальний дизайн). Психолого-педагогічна підтримка осіб з ООП (методи адаптації, психологічне супроводження).	2	2	6
Тема 10. Підготовка дітей з ООП до шкільного навчання. Сучасні методи діагностики готовності дітей до шкільного навчання. Структура готовності до шкільного навчання. Критерії психологічної готовності до шкільного навчання. Діагностика психологічної готовності до шкільного навчання. Формування психологічної готовності дітей з ООП до шкільного навчання.		2	6
Всього	10	20	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 20 балів, Контрольна робота – 15 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 15 балів		

Вимоги до письмових робіт	Дотримання академічної доброчесності, фахове володіння навчальним матеріалом
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 100 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Вид контролю – залік <i>Підсумкові тестові завдання 25 балів</i>

7. Політика навчальної дисципліни

1. *Письмові роботи* виконуються відповідно до тем, зазначених у силабусі.
2. *Академічна доброчесність*. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.
3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).
Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора від _____ 2023 р № _____.
<https://ifk.pnu.edu.ua/polozhennia/>_____.pdf
4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Дегтяренко Т.М., Вавіна Л.С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами:

Навчальний посібник. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2019. – 302с.

2. Журавльова А.Є. Домашня логопедія без проблем: [книга для батьків, які хочуть самі навчити дитину правильно вимовляти звуки] / А.Є. Журавльова, В.В. Федієнко. – Харків.: Видавничий дім «Школа», 2018. – 112 с.: іл.
3. Малярчук А.Я. Обстеження мовлення дітей: [дидактичний матеріал] / Антоніна Яківна Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2019. – 104 с.
4. Закон України «Про охорону дитинства» // Відомості Верховної Ради. – 2001. – №30. – С. 142-150.
5. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 2-3. – С. 36-42.
6. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: [підручник] / Віктор Миколайович Синьов. Частина I – Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. – 238 с.
7. Синьов В.М. Основи дефектології: [навч. посібник] / В.М.Синьов, Г.М. Кобернік. – К.: Вища школа, 2019. – 143 с.
8. Спеціальна педагогіка: [понятійно-термінологічний словник] / За ред. акад. В.І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2019. – 436 с.
9. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка / Ірина Леонідівна Холковська. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2020. – С. 6-23.

ДОДАТКОВА

1. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: [монографія] / Алла Михайлівна Богуш. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2019. – 376 с.
10. Вавіна Л.С. Розвиваємо у дитини вміння бачити: Від народження до 6 років: [поради батькам] / Л.С. Вавіна, В.М. Ремаржевська. – К.: Літера ЛТД, 2019. – 128 с., іл.
11. Вступ до абілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності: [навчально-методичний посібник] / Л.Б. Люндквіст, В.В. Бурлака, А.Г. Шевцов [та ін.]. – К.: Герб, 2019. – 288 с.
12. Дегтяренко Т.М., Вавіна Л.С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: Навчальний посібник. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2018. – 302с.
13. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб./За ред. Бондаря В.І., Луцько К.В. – К. Інститут дефектології АПН України, 2020.
14. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: Вип. 8. Т.І. / За ред. В. І. Бондаря, В.В. Засенка. – К.:, 2018 – 323 с.
15. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: Вип. 8. Т.2. / За ред. В. І. Бондаря, В.В. Засенка. – К.:, 2018 – 323 с.
16. Журавльова А.Є. Домашня логопедія без проблем: [книга для батьків,

які хочуть самі навчити дитину правильно вимовляти звуки] / А.Є. Журавльова, В.В. Федієнко. – Харків.: Видавничий дім «Школа», 2018. – 112 с.: іл.

17. Закон України «Про дошкільну освіту» // Відомості Верховної Ради. 2021.

18. Ілляшенко Т.Д. Аномальна дитина в школі / Т.Д. Ілляшенко, Н.М. Стадненко. – Київ, 2019. – 199с.

19. Ілляшенко Т.Д. Корекція психосоціального розвитку дітей з церебральним паралічем у реабілітаційному центрі (Дошкільний і молодший шкільний вік) / Т.Д. Ілляшенко, А.Г. Обухівська, О.В. Романенко, Н.С. Скрипка. – К., 2019. – 155 с.

20. Малярчук А.Я. Обстеження мовлення дітей: [дидактичний матеріал] / Антоніна Яківна Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2019. – 104 с.

21. Манько Н.В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку: [науково-методичний посібник] / Наталія Володимирівна Манько. – К.: КНТ, 2019. – 256 с.

22.. Інтернет джерела

1. <http://www.pdkintl.org/kappan/k0206sti.htm>

2. <http://www.disabilitystudies.ca>

3. <http://www.ussf.kiev.ua>

23.3. [www.canada-ukraine.org \(http://canada-ukraine.org/Articles.htm\)](http://canada-ukraine.org/Articles.htm)

4. http://www.learning.gov.ab.ca/k_12/specialneeds

5. Alberta_Standards_for_Special_Education_ENG. <http://www.ikpp.npu.edu.ua/>

Викладач

Сидорів Л.М.